Nr 61.

Ankom till riksdagens kansli den 28 maj 1929 kl. 5,30 e. m.

Memorial, angående viss gratifikation åt de hos riksdagens kamrar och utskott samt i riksdagens kansli anställda vaktmästarna m. m.

I en med skrivelse av den 28 februari 1928 till ledamöterna av riksdagens talmanskonferens överlämnad framställning, dagtecknad den 18 i samma månad, framhöllo *vaktmästarna hos riksdagens kamrar och utskott* bl. a., att, enär åtskilliga av de inom riksdagen anställda vaktmästarna saknade statsellér annan allmän anställning, det för dem vore förenat med svårigheter att draga sig fram mellan riksdagarna eller i händelse av inträffad sjukdom. På grund härav hemställdes,

att åtgärder måtte vidtagas för att bereda ifrågavarande vaktmästare sysselsättning mellan riksdagarna i den utsträckning, detta läte sig göra, med tjänstgöring inom riksdagens hus,

att ifrågavarande vaktmästare i varje fall måtte tillförsäkras ett arvode under tiden mellan riksdagarna, utgående, därest de erhöllo sysselsättning av nyss antydd art, med samma belopp per dag som under riksdagarna men eljest med 4 kronor per dag, dock utan rätt till dyrtidstillägg å sistnämnda arvode,

samt att, då genom läkarintyg styrkt sjukdom lade hinder i vägen för tjänstens uppehållande, hela dagarvodet skulle utgå under högst 30 dagar, därefter halva dagarvodet under ytterligare 30 dagar, och, därest sjukdomen fortfore utöver nämnda tid, för den återstående sjukdomstiden samma dagarvode som mellan riksdagarna.

Genom remiss den 7 mars 1928 anmodade kamrarnas talmän riksdagens kanslideputerade att avgiva yttrande över berörda framställning.

I en med anledning därav till talmännen avlåten, den 25 därpå följande april dagtecknad skrivelse anförde *kanslideputerade* följande:

»Kanslideputerade vilja till en början erinra om, att frågan om anställning för vissa av riksdagens vaktmästare behandlats i en vid 1927 års riksdag av herr Lindhagen i första kammaren väckt motion nr 172, däri hemställdes, att 'riksdagen ville anmoda vederbörande tillse, att så vitt möjligt vid riksdagen anställda vaktmästare utan annan avsevärd utkomst kunna erhålla arbetsanställning övriga tider av året vid riksgäldskontoret, riksbanken, statsrevisionen eller dess kommittéer'. Såsom framgår av bankoutskottets utlåtande nr 32 vid sagda riksdag inhämtades yttranden över motionen från fullmäktige i riksbanken samt i riksgäldskontoret. Sistnämnda fullmäktige anförde därvid, att till vaktmästare hos riksdagens revisorer under senare år plägat anställas riks-

dagsvaktmästare samt att i viss mån enahanda förhållande ägt rum vid antagande av vaktmästare hos de kommittéer, åt vilka lokaler upplåtits i riksdagshuset. Under åberopande av vad sålunda anförts från fullmäktiges i riksgäldskontorets sida och med framhållande av att vederbörande fullmäktige icke torde underlåta att, där så befunnes lämpligt, inom respektive verk mellan riksdagarna bereda sysselsättning åt ifrågavarande personal, ansåg sig utskottet sakna anledning att föreslå några särskilda åtgärder i motionens syfte och hemställde förty, att motionen icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd. Vid behandlingen av berörda spörsmål i kamrarna betonades från flera håll önskvärdheten av att åtgärder vidtoges i den uti motionen angivna riktningen; utskottets hemställan blev av bägge kamrarna bifallen.

Därest de vid 1927 års riksdag sålunda framhållna synpunkterna alltjämt vinna beaktande, torde, såsom i den nu förevarande framställningen göres gällande, läget komma att förbättras för vissa av här ifrågavarande vaktmästare.

Vad den nu förevarande framställningen i övrigt beträffar, behjärta kanslideputerade syftet med densamma ur synpunkten av de svårigheter, som på grund av arbetsanställningens beskaffenhet kunna förefinnas för vissa av riksdagens vaktmästare. Kanslideputerade kunna emellertid icke förorda bifall till, att vissa vaktmästare skulle beredas arvoden även under den tid, riksdag ej pågår. Då vaktmästarna till stöd för införandet av nya arvodesbestämmelser vid den svenska riksdagen bland annat åberopat, att arvodena vid den danska riksdagen utginge för hela året, vilja kanslideputerade framhålla, att förhållandena vid den danska riksdagen ej äro jämförliga med dem vid den svenska, enär den danska riksdagen är samlad i det närmaste hela året.

Ej heller anse kanslideputerade, att frågan om särskild ersättning vid lediglhet för sjukdom bör lösas genom fastställande av generella bestämmelser. Kanslideputerade sakna nämligen för sin del möjlighet att överblicka konsekvenserna av en dylik åtgärd. Erinras må, att i åtskilliga fall torde frågan om uppbärande under sjukdom av arvode hava lösts under hand genom särskild överenskommelse.

För främjandet av det med den förevarande framställningen avsedda ändamålet torde dock enligt kanslideputerades mening vissa åtgärder kunna ifrågasättas. Hit är att räkna, att tjänstgöring i riksdagen skulle vid sökande av statstjänst få tillgodoräknas vederbörande vaktmästare såsom om den vore fullgjord inom statens tjänst. Härigenom bereddes de enbart inom riksdagen tjänstgörande vaktmästarna en förmån vid sökande av ordinarie statsanställning. En sådan förmån synes i och för sig billig, då berörda tjänstgöring icke i någon mån kan anses vara av mindre krävande art än annan dylik tjänstgöring inom statsförvaltingen.

Införandet av här avsedda tjänsteberäkning skulle visserligen innebära ett avsteg från bestämmelserna i 11 § av kungl. kungörelsen den 6 juni 1925 (nr 270) angående ändrad lydelse i vissa delar av avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, ävensom från motsvarande stadgande i kommunikationsverkens avlöningsreglemente, vilket återfinnes i 11 § avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, enligt denna paragrafs ändrade lydelse genom kungörelsen den 21 juni 1922 (nr 278). Enär emellertid Kungl. Maj:t i fråga om tillgodoräkning av förordnanden vid befordran till högre tjänst än den förut innehavande i vissa fall ansett tjänstgöring i riksdagen likställd med tjänstgöring inom statsförvaltningen, synes den om-

ständigheten, att tjänstgöring inom riksdagen på grund av att densamma ej kunnat äga rum i en följd, icke böra utgöra hinder för att en tillgodoräkning i här avsedda fall må äga rum. En särskild bestämmelse om tillgodoräknande av tjänstgöringstid såsom vaktmästare i riksdagen torde vara erforderlig, enär tjänstgöring i en följd förutsatts såsom villkor för tillgodoräknande av dylik tid vid erhållande av första ordinarie statsanställning i åberopade 11 § 1 mom. i avlöningsreglementet för civilförvaltningen samt i 11 § 1 mom. av avlöningsreglementet för kommunikationsverken.

Därest bestämmelser om en sådan rätt till tillgodoräkning av tjänstgöring i riksdagen såsom vaktmästare komme till stånd, borde desamma, för att lända så många som möjligt av riksdagsvaktmästarna till fördel, givas retroaktiv verkan. Med tjänstgöring som vaktmästare i riksdagen torde i fråga om tjänsterättsberäkning böra likställas tjänstgöring i sådan egenskap i statsrevisionen samt, därest så låter sig göra, jämväl tjänstgöring som vaktmästare i av Kungl. Maj:t tillsatt kommitté.

Det här ovan angivna tillmötesgåendet mot vaktmästarnes önskemål synes kunna realiseras genom en framställning till Kungl. Maj:t i syfte att tjänstgöring såsom vaktmästare i riksdagen eller i statsrevisionen eller i av Kungl. Maj:t tillsatta kommittéer måtte, om den befinnes tillfredsställande vitsordad, förklaras vid sökande av första ordinarie anställning i statens tjänst jämförbar med motsvarande tjänstgöring inom statsförvaltningen. Därest dylika bestämmelser komma till stånd, torde desamma böra givas retroaktiv verkan.

Därest bestämmelser av nu angiven innebörd komme att meddelas, torde det kunna förväntas, att stadganden av enahanda art därefter utfärdades jämväl för riksdagens verk. Ytterligare möjliga åtgärder i anledning av vaktmästarnas förevarande framställning torde kunna göras till föremål för undersökning genom riksgäldsfullmäktiges försorg.»

Kanslideputerades förevarande yttrande upptogs till behandling vid *talmanssammanträde den 11 maj 1928*, varvid beslöts att i ärendet avlåta en skrivelse till riksdagens bankoutskott. I denna skrivelse meddelas, att vid talmanssammanträdet den meningen gjort sig gällande, att de i ifrågavarande framställning väckta frågorna borde göras till föremål för ytterligare utredning för att sedermera vid nästa riksdag återupptagas till slutgiltig behandling. Däremot hade ansetts, att en provisorisk åtgärd till förmån för vaktmästarna omedelbart borde vidtagas. I överensstämmelse med ett i sådant hänseende framställt förslag, om vilket meningarna enats, hemställde talmännen, att envar av de hos kamrarna och utskotten samt i riksdagens kansli anställda vaktmästarna skulle för 1928 års riksdag tillerkännas, utöver redan bestämda avlöningsförmåner, en tillfällig gratifikation till belopp, motsvarande en krona för varje tjänstgöringsdag.

I sitt med anledning av talmännens berörda skrivelse avgivna memorial nr 55 uttalade *bankoutskottet* följande:

»I likhet med kanslideputerade behjärtar utskottet syftet med den framställning, som — på sätt av kanslideputerades skrivelse framgår — gjorts av vaktmästarepersonalen hos riksdagen, och utskottet finner vissa skäl kunna anföras för vidtagande av åtgärder till undanröjande eller förminskande av de svårigheter, vilka på grund av anställningens tillfälliga art otvivelaktigt kunna före-

finnas för vissa av ifrågavarande befattningshavare. Enligt utskottets mening är emellertid denna fråga av natur att böra ytterligare övervägas, innan ärendet företages till slutlig prövning. Den vidare utredning, som alltså synes erforderlig före riksdagens ståndpunktstagande, lärer böra verkställas genom fullmäktige i riksgäldskontoret, vilka torde böra, därest utredningen därtill giver anledning, vid nästkommande riksdag avgiva förslag i ämnet.

Om utskottet alltså ansett sig icke för närvarande kunna taga ställning till de frågor, vilka berörts i kanslideputerades förenämnda skrivelse eller ingå på behandling av andra tänkbara åtgärder i framställningens syfte, har utskottet emellertid funnit sig böra förorda, att en tillfällig gratifikation beviljas vaktmästarpersonalen — såväl förste vaktmästare som vaktmästare hos kamrarna och utskotten samt i riksdagens kansli — vid innevarande års riksdag. Inom utskottet har visserligen yppats någon tvekan, huruvida en sådan gratifikation borde, såsom avses i det av kamrarnas herrar talmän framställda förslaget, utgå till samtliga ifrågavarande befattningshavare eller om icke förmånen i fråga borde tilldelas allenast sådana vaktmästare, vilka icke innehava statstjänst eller annan anställning av mera fast natur. I betraktande av de svårigheter, som föreligga för ernående av en lämplig och rättvis avgränsning i angiven riktning, har utskottet likväl efter övervägande funnit sig böra biträda vad talmännen i omförmälda hänseende tillstyrkt. Ej heller finner utskottet anledning till erinran mot talmännens förslag beträffande gratifikationens belopp.

Å ifrågavarande gratifikationer bör givetvis icke utgå dyrtidstillägg.»

På grund av det sålunda anförda hemställde utskottet, att riksdagen, med bifall till herrar talmäns förevarande framställning, måtte medgiva, att envar av de hos riksdagens kamrar och utskott samt i riksdagens kansli anställda vaktmästarna finge för innevarande riksdag tillerkännas, utöver dem enligt gällande bestämmelser tillkommande avlöningsförmåner, en tillfällig gratifikation till belopp, motsvarande en krona för varje tjänstgöringsdag.

Sedan riksdagens båda kamrar bifallit bankoutskottets berörda hemställan, överlämnade talmännen med skrivelse till fullmäktige i riksgäldskontoret av den 30 maj 1928, under åberopande av vad i ärendet förekommit, samtliga till ärendet hörande handlingar med anhållan, att herrar fullmäktige behagade verkställa ytterligare utredning av frågan om vidtagande av åtgärder till undanröjande eller förminskande av de svårigheter, som på grund av anställningens tillfälliga art kunde förefinnas för vissa av de hos riksdagens kamrar och utskott samt i riksdagens kansli anställda vaktmästare, ävensom, därest utredningen ansåges giva anledning därtill, vid nästkommande riksdag avgiva förslag i ämnet.

Vid behandling av talmännens ifrågavarande skrivelse beslöto fullmäktige den 4 oktober 1928 att för frågans utredande tillsätta en delegation, bestående av vice ordföranden greve G. Lagerbjelke, borgmästaren K. von Geijer, byråchefen E. Sidenbladh och riksgäldssekreteraren J. Hägglund; och skulle delegationen äga att med sig adjungera de personer, vilkas biträde under utredningens gång prövades erforderligt.

Då byråchefen Sidenbladh förklarat sig förhindrad mottaga uppdraget i fråga, beslöt delegationen vid sitt första sammanträde den 10 december 1928

anmoda sekreteraren hos allmänna civilförvaltningens och kommunikationsverkens lönenämnder Alfred Carlsson att i stället deltaga i utredningen. Sedermera beslöt kommittén jämväl att med sig adjungera ledamoten av riksdagens andra kammare Bernhard Eriksson i Grängesberg, varjämte vice värden för riksdagshuset, förste revisorn E. Risling på anmodan närvarit vid delegerades sammanträden.

Såsom delegationens ordförande har fungerat borgmästaren von Geijer och som sekreterare riksgäldssekreteraren Hägglund.

Delegationen avgav den 5 mars 1929 till fullmäktige i riksgäldskontoret yttrande i ämnet, jämväl innefattande förslag till vissa åtgärder i syfte att förbättra ovan omförmälda vaktmästares ekonomiska villkor. Vad delegationen för egen del anfört framgår av bilagan till detta memorial, till vilket jämväl fogats ett av delegationen uppgjort förslag till särskilda avlöningsbestämmelser för ifrågavarande vaktpersonal.

Fullmäktige, som med skrivelse den 4 april 1929 överlämnat delegationens yttrande till kamrarnas herrar talmän, hava för egen del i ärendet anfört följande:

Enligt delegationens förslag skulle förbättring av riksdagsvaktmästarnas ekonomiska ställning vinnas framför allt genom införande av ålderstillägg efter viss tids tjänstgöring, i samband varmed föreslagits dyrtidstilläggens inarbetande i avlöningen m. m., men även genom meddelande av bestämmelser angående avlöning under ledighet på grund av sjukdom och vissa andra anledningar. Förslaget i sistnämnda del vilja fullmäktige förorda till tillämpning från och med nästkommande års riksdag.

Vad förslaget i övrigt angår hava inom fullmäktige olika meningar gjort sig gällande. Å ena sidan har framhållits, att den nuvarande tidpunkten ej vore lämplig för en omläggning av avlöningssystemet för här ifrågavarande befattningshavare. Den av Kungl. Maj:t år 1928 tillsatta kommittén med uppgift att utarbeta förslag till ändringar i avlöningsbestämmelserna för statsförvaltningens tjänstemän har ännu icke slutfört sitt uppdrag. Då riksdagsvaktmästarnas avlöningsförmåner enligt delegationens förslag i ett par hänseenden komme att gå utöver hittills inom statsförvaltningen tillämpade löneregler, kunde ett genomförande nu av förslaget ingripa störande på kommitténs arbete på så sätt, att ett sådant beslut skulle kunna av vissa tjänstemannagrupper — utan att konsekvenserna därav nu kunna överblickas — åberopas såsom prejudicerande för deras ställning i avlöningshänseende. Häremot har å andra sidan anförts, att riksdagsvaktmästarnas ställning vore av så särskild art, att ett ordnande av deras avlöningsförhållanden icke med skäl kunde åberopas såsom prejudikat rörande avlöningsbestämmelserna för tjänstemän inom statsförvaltningen. Något hinder borde alltså icke möta att redan nu taga ståndpunkt till delegationens förslag i dess helhet.

Ehuru sålunda inom fullmäktige delade meningar gjort sig gällande, hava fullmäktige dock varit ense därom, att hänsyn bör tagas till de mot ett avgörande nu framförda betänkligheterna, så mycket hellre som ett uppskov icke behöver innebära någon avsevärd ekonomisk förlust för vaktmästarna i fråga. Fullmäktige förutsätta nämligen, att, därest ett uppskov kommer till stånd, det tillfälliga avlöningstillägg av en krona för tjänstgöringsdag, som vaktmästarna erhöllo genom beslut av 1928 års riksdag, kommer att utgå även under inne-

varande år och tills vidare intill dess deras avlöningsförhållanden blivit slutligen ordnade.

I en till bankoutskottet avlåten, den 27 april 1929 dagtecknad skrivelse hava *kamrarnas herrar talmän* anfört och föreslagit följande:

I enlighet med den mening, som kommit till uttryck i riksgäldsfullmäktiges berörda skrivelse och som vid talmanssammanträde den 24 april 1929 vunnit anslutning av flertalet av de i sammanträdet deltagande, få vi härmed föreslå, *att* de av riksgäldsfullmäktiges delegerade förordade bestämmelserna angående vaktpersonalens avlöning under ledighet på grund av sjukdom och vissa andra anledningar må vinna tillämpning från och med 1930 års riksdag, *att* delegerades förslag till avlöningsbestämmelser i övrigt icke för närvarande må föranleda någon åtgärd, *samt att* envar av de hos riksdagens kamrar och utskott samt i riksdagens kansli anställda vaktmästarna må för innevarande riksdag tillerkännas, utöver dem enligt gällande bestämmelser tillkommande avlöningsförmåner, en tillfällig gratifikation till belopp, motsvarande en krona för varje tjänstgöringsdag.

Utskottet. Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen, hava varken fullmäktige i riksgäldskontoret eller kamrarnas herrar talmän ansett sig kunna för närvarande tillstyrka antagande i dess helhet av det förslag till avlöningsbestämmelser för de hos riksdagens kamrar och utskott samt i riksdagens kansli anställda vaktmästarna, vilket framlagts av den utav fullmäktige för berörda avlöningsfrågas utredning tillsatta delegationen. Endast i ett avseende, nämligen i den del nämnda förslag avser bestämmelser angående vaktpersonalens avlöning under ledighet på grund av sjukdom och vissa andra anledningar, förordas detsammas tillämpning från och med nästkommande års riksdag. Utskottet har för sin del icke kunnat finna tillräcklig anledning föreligga, att särskilda bestämmelser i sist berörda hänseende redan nu varda meddelade. Enligt utskottets mening synes nämligen frågan om vaktpersonalens löneförmåner under sjukdom m. m. icke lämpligen böra lösryckas från sitt samband med spörsmålet om personalens avlöningsförhållanden i allmänhet. Det har synts utskottet, som om berörda fråga icke borde upptagas till prövning och avgörande, förrän den omläggning av avlöningssystemet för den vid riksdagen tillfälligt anställda personalen, som erfordras för inarbetande av dyrtidstilläggen i den fasta avlöningen, finnes böra verkställas. Då vidare några större olägenheter med hittills tillämpad praxis beträffande avlönings- och tjänstgöringsförhållandena vid inträffade sjukdomsfall bland vaktpersonalen icke gjort sig gällande, lärer ett uppskov med frågans lösning på sätt utskottet ifrågasatt utan svårighet kunna äga rum.

Herrar talmäns framställning innebär vidare, att ifrågavarande vaktmästare skulle för innevarande års riksdag tillerkännas, utöver dem enligt gällande bestämmelser tillkommande avlöningsförmåner, en tillfällig gratifikation till belopp, motsvarande en krona för varje tjänstgöringsdag. Utskottet vill erinra, att samma förmån utgick till nämnda personal under 1928 års riksdag. Vid sådant förhållande finner utskottet sig böra biträda herrar talmäns förslag. Att,

såsom representanter för vaktmästarna i skrivelse till utskottet hemställt, gratifikationen skulle fastställas till högre belopp än det, som beviljades av förlidet års riksdag, har utskottet icke funnit skäl tillstyrka.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av herrar talmäns förevarande framställning, må medgiva, att envar av de hos riksdagens kamrar och utskott samt i riksdagens kansli anställda vaktmästarna må för innevarande riksdag tillerkännas, utöver dem enligt gällande bestämmelser tillkommande avlöningsförmåner, en tillfällig gratifikation till belopp, motsvarande en krona för varje tjänstgöringsdag.

Stockholm den 28 maj 1929.

På bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Närvarande: se anteckning å utlåtande nr 60.

Bilaga.

Till Herrar fullmäktige i Riksgäldskontoret.

Delegerade vilja till en början erinra om, att nu gällande bestämmelser angående avlöningen till hos riksdagens kamrar och utskott samt i dess kansli anställda tjänstemän och vaktbetjänte fastställdes av 1923 års riksdag och återfinnas i bankoutskottets memorial nr 12. Enligt dessa bestämmelser hänföras vaktmästarna till tre olika lönegrupper med dagarvoden om resp. 10, 9 och 8 kronor, till vilka belopp komma dyrtidstillägg enligt de för befattningshavare vid oreglerade verk gällande grunder. Det högsta arvodesbeloppet uppbäres av förste vaktmästare hos kamrarna samt vaktmästare därstädes, som ombesörjer utdelningen av postförsändelser till kamrarnas ledamöter (postvaktmästare); arvode av 9 kronor om dagen utgår till förste vaktmästare hos statsutskottet och vaktmästare i riksdagens kansli samt arvode av 8 kronor om dagen till övriga vaktmästare såväl hos kamrarna som de ständiga utskotten. Dagarvode utgår från och med dagen för inträde i tjänstgöring och upphör, för förste vaktmästare hos kamrarna och postvaktmästare ävensom för en vaktmästare hos vardera kammaren 14 dagar efter riksdagens avslutande, för en å riksdagens kanslis tryckeriavdelning anställd vaktmästare 30 dagar och för övriga vaktmästare å berörda avdelning 25 dagar efter riksdagens slut samt för övriga vaktmästare med den dag, då tjänstgöringen för en var av dem slutar. — Vid slutet av varje riksdag må till vardera av de under hela riksdagen i kamrarna anställda förste vaktmästarna och till postvaktmästaren utbetalas en särskild ersättning av 50 kronor. Därjämte må, jämväl vid slutet av varje riksdag till en var av de vaktmästare, vilka efter klockan elva eftermiddagen tjänstgjort vid aftonplena, utbetalas en extra ersättning av 4 kronor för varje gång sådan tjänstgöring ägt rum. — Beträffande tjänstemän och betjänte i särskilt eller sammansatt utskott gälla ej ovanberörda bestämmelser utan skall, sedan vederbörande utskott inhämtat kanslideputerades yttrande, ersättningsfrågan på utskottets förslag särskilt avgöras av kamrarna.

Stundom antagas även biträdande vaktmästare, på vilka berörda avlöningsbestämmelser ej heller tillämpas utan till vilka lägre avlöning utgår.

Antalet under 1928 års riksdag hos riksdagens kamrar, utskott och kansli (med tryckeriexpedition) anställda vaktmästare utgjorde fyrtioåtta. Av dessa tillhörde fyra (två förste vaktmästare och två postvaktmästare i kamrarna) den högsta lönegruppen, fem (förste vaktmästaren hos statsutskottet och vaktmästarna å tryckeriexpeditionen) den mellersta och de övriga trettionio, därav en med tjänstgöring i särskilt utskott, den lägsta lönegruppen. Till sistnämnda lönegrupp voro därjämte hänförda fyra extra portvakter.

Av ifrågavarande fyrtioåtta vaktmästare innehade elva ordinarie statstjänst, en uppbar pension å statstjänst, en innehade extra anställning i statens tjänst, en var anställd i ordenskapitlet, en i kommunens tjänst och en innehade anställning som stadsbud. Övriga vaktmästare ävensom de extra portvakterna innehade, såvitt delegerade hava sig bekant, ej någon stadigvarande anställning.

Tidigare torde riksdagens vaktmästare hava rekryterats huvudsakligen bland personer, som innehade fast anställning i statens tjänst. Såsom de anförda uppgifterna giva vid handen, har denna praxis numera väsentligen övergivits,

i det att den övervägande delen av riksdagens vaktmästare numera utgöres av personer utan fast anställning. Enligt delegerades mening kan det ifrågasättas, huruvida den angivna förändringen i fråga om riksdagsvaktmästarnas rekrytering kan anses ur riksdagens synpunkt i allo fördelaktig. Det vill synas delegerade, som om ytterligare garantier skulle föreligga för, att riksdagen erhölle en för ändamålet lämplig och sina olika uppdrag fullt vuxen betjäning, därest rekryteringen, på sätt tidigare skett, åtminstone i huvudsak ägde rum bland de i statens tjänst anställda vaktmästarna i Stockholm.

En återgång till systemet med statsanställda vaktmästare i riksdagen skulle även medföra den fördelen, att riksdagens myndigheter och särskilt riksgäldsfullmäktige bleve befriade från omsorgen att söka bereda sysselsättning mellan riksdagarna åt så många som möjligt av riksdagens icke statsanställda vaktmästare. Det är visserligen sant, att denna omsorg i stället bleve överflyttad på de myndigheter, som komme att avstå vaktmästare för tjänstgöring i riksdagen och till ersättning för dem finge inkalla extra personal för tjänstgöring under riksdagstiden. Det måste emellertid ställa sig lättare för ett verk, som avstått en eller annan vaktmästare för tjänstgöring i riksdagen, att bereda arbete även under tiden mellan riksdagarna för den eller de personer, som under riksdagstiden inkallats för tjänstgöring i verket, än för riksgäldskontoret att under nämnda tid bereda arbete åt det stora antal riksdagsvaktmästare och därmed likställda, som ej innehar någon stadigvarande anställning. Riksgäldskontorets möjligheter i ifrågavarande avseende äro ganska begränsade och bestå i att i den utsträckning så kan erfordras tillhandahålla vaktbetjäning åt mellan riksdagarna inom riksdagshuset arbetande kommittéer och sakkunniga, där sammanträdande kongresser o. d.

Ehuru delegerade således, såsom framgår av vad här ovan uttalats, finna vissa skäl tala för, att riksdagens vaktmästare åtminstone i huvudsak rekryteras bland personer med statsanställning, anse sig delegerade dock ej böra ifrågasätta införande av några föreskrifter i sådan riktning. Skulle emellertid riksdagen finna, att en sådan princip för framtiden bör vinna tillämpning, förutsätta delegerade i allt fall, att de icke statsanställda vaktmästare, som för närvarande tjänstgöra i riksdagen, skola äga företräde till förnyad anställning därstädes. Under angivna förutsättning har man således i alla händelser för en avsevärd tid framåt att räkna med, att flertalet av vaktmästarna i riksdagen kommer att utgöras av personer utan fast anställning.

Då delegerade nu övergå till att redogöra för sin undersökning av vad som kan vara att göra för förbättring av riksdagsvaktmästarnas ekonomiska ställning, vilja delegerade till en början uttala sitt instämmande i bankoutskottets ovan återgivna uttalande, att vissa skäl kunna anföras för vidtagande av åtgärder till undanröjande eller förminskande av de svårigheter, vilka på grund av anställningens tillfälliga art otvivelaktigt förefinnas för en del av ifrågavarande befattningshavare.

Beträffande de åtgärder i berörda syfte, som skulle kunna ifrågakomma, så hava riksdagens vaktmästare i sin ovan omförmälda skrivelse hemställt *dels* om åtgärder för beredande åt vaktmästarna av sysselsättning mellan riksdagarna i största möjliga utsträckning genom tjänstgöring inom riksdagens hus; *dels* om visst arvode under tiden mellan riksdagarna, även om dylik anställning ej kan beredas, *dels ock* om rätt till viss ersättning vid sjukdomsfall.

Vid företräde inför delegerade hava representanter för vaktmästarna därjämte ifrågasatt rätt till erhållande av ålderstillägg.

Kanslideputerade hava i sin ovan intagna skrivelse föreslagit åtgärder för tillgodoräknande av tjänstgöring såsom vaktmästare hos riksdagen, statsrevisionen och i av Kungl. Maj:t tillsatta kommittéer vid erhållande av ordinarie anställning i statens tjänst.

Frågan om åtgärder för beredande av sysselsättning åt riksdagens vaktpersonal mellan riksdagarna hava delegerade redan berört. Såsom kanslideputerade i sin ovan intagna skrivelse meddelat, har frågan tidigare varit föremål för utredning med anledning av en motion av herr Lindhagen vid 1927 års riksdag.

Vad härefter angår frågan om beredande åt riksdagens vaktmästare av viss ersättning under tiden mellan riksdagarna få delegerade anföra följande.

Systemet med särskilda arvoden under tidsperiod, då befattningshavare icke kan beredas arbete vid vederbörande verk, har enligt vad delegerade inhämtat endast undantagsvis kommit i tillämpning inom den civila statsförvaltningen. I § 14 mom. 5 av kungörelsen den 26 juni 1925 med avlöningsbestämmelser för extra ordinarie tjänstemän och aspiranter vid kommunikationsverken föreskrives, att extra ordinarie telegrafassistenter och telegrafexpeditörer skola för tid, varunder arbete icke kan beredas dem, avstå hela lönen jämte i förekommande fall kallortstillägg, men i stället, där verkets styrelse icke annorlunda bestämmer, åtnjuta beredskapsarvode med visst angivet belopp. Liknande bestämmelser gälla ock för extra befattningshavare av telegrafassistents och telegrafexpeditörs grad. I det mellan telegrafstyrelsen och kvinnliga telefontjänstemannaföreningen träffade avtalet rörande telefonistpersonalens löne- och anställningsförhållanden stadgas, att extra lokaltelefonist, som under sammanlagt tre år stått till förfogande för förordnanden eller annan tillfällig tjänstgöring, äger att från ingången av nästpåföljande kvartal för tid, varunder hon icke innehar förordnande, uppbära expektansarvode till i avtalet närmare angivet belopp. I övrigt utgå ej till befattningshavare inom den civila statsförvaltningen, såvitt delegerade hava sig bekant, några löneförmåner av den art, som nu angivits.

De ifrågavarande beredskaps- och expektansarvodena hava givetvis tillkommit i syfte, att telegrafverket vid inträffande sjukledigheter och semestrar skall hava tillgång till fullt utbildad personal utan att för detta ändamål behöva kvarhålla erforderlig reservpersonal i ständig tjänstgöring. Nämnda avlöningsform tjänar sålunda ett direkt verksintresse.

Uppenbarligen förefinnes icke för riksdagens del ett dylikt motsvarande intresse vad angår vaktmästarna. För vaktmästarsysslornas skötande hos riksdagen erfordras icke någon speciell fackutbildning, såsom fallet är i fråga om ovan omhandlade tjänstemän hos telegrafverket, och någon brist på aspiranter till vaktmästarebefattningar plägar icke förefinnas.

Enligt delegerades uppfattning tala tvärtom starka skäl mot en anordning med beredskapsarvode eller »väntepengar» för riksdagens vaktbetjäning. Denna personal antages ju vid varje riksdag och anställes tills vidare för varje särskild riksdag. Vid sådant förhållande måste det anses oegentligt att efter riksdagstjänstgöringens slut avlöna befattningshavare, som måhända ej komma att vid påföljande riksdag erhålla förnyad anställning. Införande av en sådan avlöning, även om densamma, såsom ifrågasatts, utginge med endast en del av den under riksdagen uppburna avlöningen, skulle i själva verket innebära ett medgivande, att anställningen vore att anse såsom mera fast än vad den hittills varit och borde därför medföra den konsekvensen, att riksdagens vaktbetjäning anställdes tillsvidare utan begränsning till löpande riksdag.

Till nu anförda principiella betänkligheter komma även praktiska svårigheter. Då, enligt vad delegerade hava sig bekant, åtskilliga av de riksdagsvaktmästare, som sakna stadigvarande anställning, i alla fall äro i tillfälle att under tiden mellan riksdagarna förskaffa sig ej oväsentliga inkomster, vore det enligt kommitténs mening ej försvarligt att genom s. k. »väntepengar» avlöna samtliga vaktmästare, som ej innehava stadigvarande anställning. Det måste emellertid möta avsevärda svårigheter att tillfredsställande kontrollera vaktmästarnas ekonomiska förhållanden för avgörande av vilka, som borde tillerkännas förmånen av »väntepengar» och vilka, som borde uteslutas från denna förmån. Delegerade måste således i likhet med kanslideputerade finna, att frågan om en förbättring av riksdagsvaktmästarnas ekonomiska ställning, i den mån en sådan kan finnas befogad, ej bör lösas genom införande av rätt till avlöning under tiden mellan riksdagarna.

Innan delegerade härefter ingå på frågorna om ålderstillägg och avlöning under sjukdom hava delegerade ansett sig böra till granskning upptaga frågan om sättet för avlöningarnas beräknande. Enligt nu gällande bestämmelser angående avlöning till riksdagens tjänstemän och vaktbetjänte utgår avlöningen med visst belopp för dag utom till sekreterarna hos kamrarna, utskotten och riksdagens kansli. Å avlöningsbeloppen äga befattningshavarna åtnjuta dyrtidstillägg efter samma grunder, som gälla för oreglerade verk. Delegerade vilja ifrågasätta behövligheten av att alltjämt uppdela avlöningen i grundavlöning och dyrtidstillägg. Det synes delegerade, som om tiden nu vore inne att verkställa en definitiv reglering av löneförhållandena för ifrågavarande befattningshavare genom dyrtidstilläggens slopande. Vid en dylik reglering torde även dagarvodena lämpligen böra utbytas mot månadsarvoden, varvid tillika torde böra bestämmas, att vid beräkning av arvode för del av månad månaden alltid bör räknas till 30 dagar. Då delegerades uppdrag ej omfattar mer än vaktpersonalens avlöningsfrågor, anse sig delegerade givetvis ej kunna ingå på övriga tjänstemannagruppers avlöningsförhållanden. Något hinder att reglera vaktpersonalens löneförhållanden på sätt nu angivits synes emellertid icke föreligga. Till frågan om avlöningsbeloppens avvägande återkomma delegerade här nedan.

Vad beträffar förslaget angående beredande av ålderstillägg åt riksdagens vaktpersonal få delegerade erinra därom, att i avlöningssystemet för befattningshavare inom statsförvaltningen — såväl ordinarie som extra ordinarie — den principen allmänt tillämpas, att avlöningen efter bestämda mellantider ökas med vissa mindre belopp. Delegerade hava funnit skäligt, att nämnda princip kommer i tillämpning även beträffande riksdagens vaktpersonal. Visserligen är denna personal, såsom förut framhållits, endast tillfälligt anställd, i det att den antages tills vidare under varje riksdag, men faktiskt råder det förhållandet, att flertalet av ifrågavarande personal återkommer år efter år. En anordning med ålderstillägg skulle, därest dessa ej tillmättes allt för knappa, vara ägnad att, i den mån uppflyttning sker till högre löneklass, ej oväsentligt förbättra här ifrågavarande befattningshavares ekonomiska ställning.

Såsom förut omförmälts, utgår avlöningen till vaktpersonalen för närvarande med följande dagarvoden: 8 kronor i den lägsta lönegruppen, 9 kronor i den mellersta och 10 kronor i den högsta jämte dyrtidstillägg såsom för oreglerade verk. Om dyrtidstillägget beräknas genomsnittligt utgöra 35 procent å grundlönen, uppgå dagarvodena till resp. 10 kronor 80 öre, 12 kronor 15 öre och 13 kronor 50 öre och månadsarvodena för månad om 30 dagar till resp. 324

kronor, 364 kronor och 405 kronor, vadan avlöningsskillnaden mellan lönegrupperna utgör i runt tal 40 kronor för månad. Med utgångspunkt från nuvarande avlöning hava delegerade ansett sig böra föreslå ett månadsarvode för den lägsta lönegruppen av 320 kronor. Med iakttagande av berörda löneskillnad skulle då månadsavlöningen utgöra för mellangruppen 360 kronor och för den högsta gruppen 400 kronor. Delegerade hava emellertid funnit lämpligare, att all vaktpersonal anställes med en månadslön av 320 kronor och att särskilda tillägg å resp. 40 kronor och 80 kronor per månad utgå till de vaktmästare, som hava att utföra vissa mera kvalificerade göromål. Det har synts delegerade, att riksdagen på så sätt skulle erhålla större rörelsefrihet att verkställa eventuellt erforderliga omplaceringar bland personalen ifråga. Till grundlönen, 320 kronor, skulle därjämte komma vissa ålderstillägg lika för alla, vilka tillägg enligt delegerades mening lämpligen borde bliva tre och utgå med 15 kronor för månad efter resp. 3, 6 och 9 år.

För uppflyttning i högre löneklass inom nyreglerade verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, erfordras bland annat, att vederbörande under minst fyra femtedelar av den tjänstetid, som kräves för vinnande av uppflyttning, skall hava bestritt sin egen eller på grund av förordnande annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag. En likartad bestämmelse synes lämplig även för riksdagens vaktbetjäning. Då en lagtima riksdag i regel plägar pågå under omkring fem månader, d. v. s. sammanlagt omkring femton månader under en treårsperiod, bör enligt delegerades mening såsom villkor för uppflyttning i högre löneklass stadgas, att vederbörande under en tidrymd av minst tre år tjänstgjort under sammanlagt minst tolv månader. Skulle vaktmästare på grund av sjukdom eller annan anledning vara frånvarande under så lång tid, att den sammanlagda tjänstgöringstiden under treårsperioden icke uppgår till den sålunda angivna tiden av minst tolv månader, framflyttas givetvis tidpunkten för ålderstilläggs erhållande. Därest nyssnämnda tjänstgöringstid uppnås under pågående riksdag, vilket givetvis i allmänhet torde komma att bliva fallet, bör dock tillgodonjutandet av ålderstillägg ej ske förrän vid början av nästföljande riksdag. Vid tillgodoräknande av tjänstetid för erhållande av ålderstillägg torde de nuvarande befattningshavarna böra tillgodoföras sin förutvarande anställning hos riksdagen.

Med tillämpning av de således föreslagna bestämmelserna kommer slutavlöningen för vaktpersonalen att efter minst nio år med en tjänstgöring under denna tid av minst 36 månader uppgå till 365 kronor i månaden och löneförbättringen sålunda utgöra inemot 45 kronor för månad.

En genom delegerades försorg verkställd sammanställning utvisar, att av de vid 1928 års riksdag anställda fyrtioåtta vaktmästarna trettiotvå hade tjänstgjort under minst nio riksdagar, sex sex—åtta riksdagar, åtta tre—fem riksdagar och endast två mindre än tre riksdagar. Därest delegerades förslag rörande ålderstillägg vinner riksdagens bifall, skulle sålunda så gott som alla ifrågavarande vaktmästare, vilka nästan undantagslöst äro anställda jämväl under nu pågående riksdag, komma i åtnjutande av ett eller flera ålderstillägg och således den av delegerade åsyftade förbättringen i deras ekonomiska ställning omedelbart komma till stånd.

Enligt de bestämmelser för dyrtidstillägg, som nu tillämpas för riksdagens tjänstemän, utgår även ett särskilt tillägg av fem kronor för månad för varje barn, som ej fyllt sexton år. Även barntilläggen böra givetvis slopas vid genomförande av den av delegerade föreslagna löneregleringen för riksdagens vaktpersonal. I de fåtaliga fall, där på grund av ännu ej intjänade ålderstillägg de hit-

tillsvarande avlöningsbestämmelserna skulle ställa sig förmånligare än de föreslagna nya, böra vederbörande befattningshavare äga att såsom personligt lönetillägg uppbära skillnaden.

De nu utgående särskilda ersättningarna dels för tjänstgöring efter klockan 11 eftermiddagen med 4 kronor för gång dels till kamrarnas förste vaktmästare och postvaktmästare med 50 kronor för riksdag torde böra för framtiden utgå oförändrade.

Vad härefter beträffar frågan om löneförmåner under sjukdom hava kanslideputerade ansett, att densamma ej bör lösas genom fastställande av generella bestämmelser och såsom skäl därför anfört, att kanslideputerade för sin del saknade möjlighet att överblicka konsekvenserna av en dylik åtgärd.

Enligt vad delegerade erfarit, har hittills vid sjukdom bland riksdagens vaktpersonal vederbörande, om sjukledigheten ej varit så långvarig, att vikarie ansetts erforderlig, plägat få uppbära sin avlöning oavkortad, men i stället med belopp, vilkas storlek berott på överenskommelse i de särskilda fallen, gottgjort de kamrater, som under ledigheten fullgjort hans åligganden. Den ersättning, den sjuke fått utgiva, torde emellertid alltid hava understigit avlöningens belopp. Vid ledigheter av annan anledning har förfarits på enahanda sätt. Den längsta tid, för vilken frågan om avlöningen under ledighet på grund av sjukdom eller annan anledning ordnats såsom ovan angivits, torde hava varit tre veckor. Har ledigheten varat längre, har den tjänstledige fått avstå hela sin avlöning och denna uppburits av för honom inkallad vikarie.

Vid övervägande av den nu föreliggande frågan hava delegerade kommit till den uppfattningen, att generella bestämmelser för avlöning under tjänstledighet böra införas, delvis anslutande sig till de regler, som i sådant hänseende gälla inom den civila statsförvaltningen. Det har synts delegerade, att vaktpersonalen bör tillerkännas rätt att under viss kortare tid vid sjukdom uppbära sin avlöning oavkortad samt därefter vara skyldig att avstå under viss tid en mindre del av densamma och slutligen efter utgången av den senare tidsperioden hela avlöningen, därest ej prövas skäligt låta vederbörande behålla någon del av densamma. I enlighet härmed vilja delegerade förorda införande av följande bestämmelser. Vid ledighet på grund av sjukdom bland vaktpersonalen utgår för varje riksdagsperiod avlöning oavkortad under tio dagar, varefter under de därpå följande femton dagarna avdrag sker med två kronor om dagen. För vaktmästare med tilläggsarvode av 40 resp. 80 kronor utgör avdraget under berörda femton dagar i förra fallet två kronor 50 öre och i det senare tre kronor om dagen. Varar sjukdomen längre än tjugufem dagar, ankommer det på riksdagens kanslideputerade att avgöra, huruvida och i vad mån avlöningen må till någon del behållas.

För vinnande av enhetlig tillämpning vid avgörandet av avlöningsfrågor av nyssberörda art har det synts delegerade lämpligt, att prövningen av dylika frågor beträffande all vid riksdagen anställd vaktpersonal förlägges till samma myndighet, varvid kanslideputerade närmast synas böra ifrågakomma.

Skyldighet för befattningshavare att till vederbörande förman anmäla frånvaro på grund av sjukdom bör givetvis föreligga. I enlighet med vad som gäller inom den civila statsförvaltningen och för övrigt tillämpats även beträffande riksdagens vaktbetjäning bör läkarbetyg avlämnas, om sjukdomen varar längre tid än tre dagar, vid äventyr att hela avlöningen eljest innehålles.

Delegerade förutsätta, att vid sjukdomsfall tjänstgöringen för vaktpersonalen liksom hittills i största möjliga omfattning ordnas så, att densamma kan upprätthållas utan anställande av vikarier. Av vad ovan förordats rörande rätt

att under ledighet för sjukdom uppbära avlöning följer, att den sjuke ej skall vara skyldig att lämna ersättning till de vaktmästare, som uppehålla hans tjänstgöring. Någon rätt för nyssnämnda vaktmästare till ersättning i sådana fall bör ej anses föreligga, utan vaktpersonalen vara skyldig att, självfallet inom rimliga gränser, utan särskild ersättning fullgöra den ändrade och utökade tjänstgöring, som vederbörande förman anser sig böra föreskriva vid sjukdomsfall och andra tillfällen, då så kan erfordras. Vaktmästare bör likaledes vara skyldig underkasta sig förflyttning till annan befattning vid riksdagen, som kan bliva honom i behörig ordning ålagd.

Vid ledighet under begränsad kort tid (högst sju dagar) för enskild angelägenhet, som finnes vara av särskilt ömmande beskaffenhet, bör vaktmästare av sin avlöning avstå för dag förslagsvis tre kronor. Åtnjuter vaktmästare tilläggsarvode av 40 resp. 80 kronor, synes han i förra fallet böra avstå tre kronor 50 öre för dag och i det senare fyra kronor för dag. Vid ledighet under begränsad kort tid för uppgiven enskild angelägenhet av vikt i andra fall än nyss sagts torde ifrågavarande avdrag böra bestämmas till resp. fyra, fem och sex kronor.

I händelse av ledighet av annan anledning än sjukdom och här ovan nämnda orsaker bör befattningshavare avstå hela avlöningen.

Inom statsförvaltningen gäller, att vid en tjänstemans ledighet för sjukdom eller av annan anledning vikarien ej äger uppbära någon vikariatsersättning, om vikariatet ej omfattar längre tid i oavbruten följd än sju dagar. I analogi härmed synes böra föreskrivas, att en vaktmästare skall vara skyldig att under förslagsvis tio dagar utan förhöjning i sin avlöning uppehålla befattning, varå utgår tilläggsarvode med 40 resp. 80 kronor, men att, därest förordnandet varar längre tid, vikarien skall för hela den tid, förordnandet varar, äga uppbära därå belöpande del av tilläggsarvodet.

I avlöningsreglementena för de reglerade verken, tillhörande statsförvaltningen, finnes stadgat, att, om tjänsteman, som från icke-ordinarie befattning vinner befordran till ordinarie tjänst, innehar sådan anställning i statens tjänst, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot, vara jämförbar med eller högre än den ifrågavarande ordinarie tjänsten, må för bestämmandet av hans begynnelselön i denna tjänst och sedermera för hans uppflyttning till högre löneklass tillgodoräknas honom den tid utöver tre år, under vilken han efter fyllda 18 år i en följd innehaft dylik anställning.

Såsom ovan omförmälts, hava kanslideputerade ifrågasatt en ändring i denna bestämmelse i avsikt att bereda möjlighet för vaktmästare hos riksdagen och statsrevisionen samt, därest så kan ske, även hos av Kungl. Maj:t tillsatta kommittéer att vid tillträde till ordinarie tjänst inom statsförvaltningen få för inplacering i löneklass och sedermera för uppflyttning i högre löneklass tillgodoräkna sig tjänstgöring hos riksdag, statsrevision och kommitté, oaktat densamma på grund av anställningens art ej kunnat fortlöpa i en följd. Delegerade, som tagit detta spörsmål under övervägande, hava icke förbisett, att ett sådant medgivande skulle bryta den princip för tillgodoräknande av föregående tjänstgöring, som sålunda tillämpas inom den civila statsförvaltningen. Då emellertid delegerade finna vissa sakliga skäl tala för, att denna fråga göres till föremål för närmare undersökning, vilja delegerade förorda, att densamma hänskjutes till 1928 års lönekommitté för att tagas i övervägande i samband med övriga frågor rörande ändringar i gällande avlöningsreglementen. Därest riksdagen skulle dela denna uppfattning, torde riksdagen böra i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte anbefalla berörda kommitté att taga nu ifrågavarande spörsmål under omprövning.

Med inberäknande av dyrtidstilläggen utgjorde avlöningen för månad om 30 dagar till vaktmästarna vid 1928 års riksdag, för den högsta lönegruppen (4 st.) 405 kronor, för den mellersta (5 st.) 364 kronor och för den lägsta (39 st.) 324 kronor. Tillsammans utgjorde således månadsavlöningen till hela vaktmästarkåren 16,076 kronor eller för fem månader 80 380 kronor. Därest de av delegerade föreslagna bestämmelserna tillämpats under 1928 års riksdag, skulle avlöningarna för månad hava uppgått till sammanlagt 17,695 kronor eller för fem månader 88,475 kronor. Under antagande att vaktmästarnas tjänstgöring i genomsnitt varat i fem månader skulle merkostnaden således hava uppgått till 8,095 kronor, vilket belopp dock givetvis ej är det exakta, men torde ligga ganska nära detta.

Till jämförelse mellan de av delegerade föreslagna avlöningarna till riksdagens vaktpersonal och expeditionsvakter resp. förste expeditionsvakter i reglerade verk, tillhörande statsförvaltningen, vilka äro placerade i resp. femte och sjunde lönegraden (i riksbanken och riksgäldskontoret dock högre), må omförmälas, att expeditionsvakt i Stockholm (G-ort), åtnjuter i lägsta löneklassen en avlöning av 2,520 kronor för år och i den högsta (efter tolv år) 3,144 kronor. Med tillägg av dyrtidstillägg (17 procent) utgör årsavlöningen resp. 2,940 kronor och 3,672 kronor eller för månad resp. 245 kronor och 306 kronor. Berörda avlöningsbelopp ligga således avsevärt under de av delegerade för riksdagens vaktpersonal föreslagna begynnelse- och slutavlöningarna, 320 kronor och 365 kronor för månad.

Förste expeditionsvakt uppbär å G-ort lägst 2,832 kronor och högst 3,486 kronor eller inklusive 17 procent dyrtidstillägg resp. 3,312 kronor och 4,074 kronor, d. v. s. för månad resp. 276 kronor och 339 kronor 50 öre. Riksdagsvaktmästarna med tilläggsarvode av 40 resp. 80 kronor skulle enligt delegerades förslag i begynnelse- och slutlön uppbära, de förra resp. 360 och 405 kronor samt de senare resp. 400 och 445 kronor.

Några bestämmelser rörande den dagliga tjänstgöringstidens längd finnas ej för riksdagens vaktmästare utfärdade och torde på grund av tjänstgöringens art knappast kunna meddelas. Vaktmästarna hava hittills ansetts skyldiga att tjänstgöra så lång tid, som erfordras för arbetets behöriga gång, och så bör givetvis även för framtiden vara förhållandet.

Delegerade hava ej ansett sig böra verkställa någon undersökning av möjligheterna att minska den vid riksdagen anställda vaktpersonalen, utan vill i detta avseende endast uttala, att delegerade förutsätta, att de myndigheter, som äga antaga vaktpersonal, ägna stor uppmärksamhet åt att i möjligaste mån begränsa antalet vaktmästare.

Delegerade hava ej ingått i någon närmare prövning av frågan, huruvida den nuvarande fördelningen av vaktpersonalen i de tre förut omförmälda lönegrupperna är i allo lämplig. Det synes emellertid kunna ifrågasättas, huruvida icke de fyra extra portvakterna, vilka nu tillhöra den lägsta lönegruppen, böra i löneavseende något uppflyttas i betraktande av att deras tjänstgöring måste anses mera ansträngande än vaktmästarnas. Utan att uttala någon bestämd mening i denna fråga vilja delegerade hemställa till herrar riksgäldsfullmäktige, som hava att tillsätta berörda befattningshavare och bestämma deras avlöning, att taga denna fråga under närmare övervägande.

Då riksdagens vaktpersonal tillsättes av olika myndigheter — kamrarnas kanslitillsättare, utskotten, kanslideputerade och riksgäldsfullmäktige — är det givet, att enhetliga synpunkter vid tjänsternas tillsättande icke kunna komma till tillämpning, vilket enligt delegerades mening måste menligt inverka på re-

kryteringen. Det skulle därför vara naturligt och lämpligt, att samma myndighet hade att tillsätta hela vaktpersonalen. Bestämmelser i grundlagarna lägga emellertid hinder i vägen för en sådan anordning, varjämte det torde kunna antagas, att de tillsättande myndigheterna ej skulle vara tilltalade av en sådan ändring.

I anslutning till vad sålunda anförts hava delegerade utarbetat bilagda förslag till avlöningsbestämmelser för riksdagens vaktpersonal. Bestämmelserna äga ej tillämpning å förut omförmälda biträdande vaktmästare med lägre avlöning, utan torde denna liksom anställningsvillkoren i övrigt för nyssberörda vaktmästare även för framtiden böra på sätt hittills skett bestämmas för varje särskilt fall.

Enligt nyssnämnda förslag skola de nya avlöningsbestämmelserna lända till efterrättelse från och med ingången av år 1930. Därest riksdagen skulle anse lämpligt, synes det emellertid ej föreligga något hinder för, att dessa bestämmelser i vad de avse avlöningsbeloppens beräknande, d. v. s. §§ 1, 2, 6 och 7, tillämpas jämväl för nu pågående riksdag. Skulle så komma att ske, torde riksdagen böra särskilt besluta *dels* att nu anställd vaktmästare icke i anledning av de nya bestämmelserna skall lida minskning i den avlöning, inklusive dyrtidstillägg, som han enligt 1923 års bestämmelser uppbär under 1929 års första kvartal, *dels ock* att vid beräkning av ålderstillägg vaktmästare skall tillgodoräknas den tid, han före år 1929 innehaft anställning hos riksdagen.

Stockholm den 5 mars 1929.

Å de delegerades vägnar:

K. von GEIJER.

Bilaga till delegerades yttrande.

Bestämmelser angående avlöning för de hos riksdagens kamrar och utskott samt i riksdagens kansli anställda vaktmästare.

§ 1.

Hos riksdagens kamrar, dess kansli eller ständiga utskott anställd vaktmästare åtnjuter ett arvode av 320 kronor för månad.

Utöver nämnda belopp utgår till förste vaktmästare hos kamrarna och till vaktmästare, som ombesörjer utdelning av postförsändelser till kamrarnas ledamöter (postvaktmästare), ett arvodestillägg av 80 kronor för månad samt till förste vaktmästare hos statsutskottet och till vaktmästare i riksdagens kansli ett arvodestillägg av 40 kronor för månad.

§ 2.

Befattningshavare, som i § 1 omförmäles, må utöver honom jämlikt sagda paragraf tillkommande arvode samt i förekommande fall arvodestillägg tilldelas tre ålderstillägg, vart och ett å 15 kronor för månad, sålunda, att månadsarvodet efter tre års tjänstgöring höjes med 15 kronor, efter ytterligare tre års tjänstgöring med 15 kronor samt efter ytterligare 3 års tjänstgöring med 15 kronor.

Såsom villkor för erhållande av vart och ett av omförmälda ålderstillägg gäller, att befattningshavare fullgjort tjänstgöring under sammanlagt minst tolv månader. Ålderstillägg utgår från och med riksdagen näst efter den, varunder sagda tjänstgöringstid uppnåtts.

§ 3.

1. Varder befattningshavare av behörigen styrkt sjukdom förhindrad att tjänstgöra, äger han åtnjuta oavkortad avlöning (arvode, arvodestillägg och ålderstillägg) under 10 dagar av en och samma riksdagsperiod, men skall han under de därpå följande 15 dagarna avstå:

förste vaktmästare hos kamrarna och postvaktmästare 3 kronor för dag;

förste vaktmästare hos statsutskottet samt vaktmästare i riksdagens kansli 2 kronor 50 öre för dag; samt

övriga vaktmästare 2 kronor för dag.

Varar sjukdomen längre tid än tjugufem dagar ankommer det på riksdagens kanslideputerade att avgöra, huruvida avlöningen må till någon del behållas.

2. Vid ledighet under begränsad, kort tid, dock högst sju dagar, för sådan enskild angelägenhet, som finnes vara av särskilt ömmande beskaffenhet, skall befattningshavare av sin avlöning avstå:

förste vaktmästare hos kamrarna och postvaktmästare 4 kronor för dag;

förste vaktmästare hos statsutskottet samt vaktmästare i riksdagens kansli 3 kronor 50 öre för dag; och

övriga vaktmästare 3 kronor för dag;

samt vid ledighet under begränsad, kort tid för uppgiven enskild angelägenhet av vikt i andra fall än nyss sagts respektive 6 kronor, 5 kronor och 4 kronor för dag.

3. Därest befattningshavare åtnjuter ledighet i andra fall än i 1 och 2 mom. sägs, skall han avstå hela avlöningen.

§ 4.

Har vaktmästare beordrats att under längre tid i oavbruten följd än 10 dagar uppehålla förste vaktmästare- eller postvaktmästarebefattning eller vaktmästarebefattning hos riksdagens kansli, må han för den tid, vikariatet varar, uppbära, förutom månadsarvode och eventuellt intjänat ålderstillägg, arvodestillägget för den befattning, å vilken han vikarierar, i förekommande fall med avstående av arvodestillägget för den egna befattningen.

§ 5.

Vaktmästare skall vara underkastad den föreskrift angående förändrad eller utvidgad tjänstgöring eller förflyttning till annan befattning vid riksdagen, som kan bliva honom i behörig ordning meddelad.

§ 6.

Vid beräkning enligt dessa bestämmelser av avlöning för del av månad räknas månaden till 30 dagar.

§ 7.

Å avlöning, som utgår enligt förevarande bestämmelser, må dyrtidstillägg icke beräknas.

§ 8.

Rörande befattningshavares avlöning och tjänstgöring skola i övrigt gälla föreskrifterna i §§ 2, 3, 5, 8 och 10 av de utav 1923 års riksdag antagna bestämmelserna (jfr bankoutskottets utlåtande 1923: 12).

Dessa bestämmelser skola lända till efterrättelse från och med ingången av år 1930, från vilken tidpunkt de år 1923 av riksdagen godkända bestämmelserna rörande vaktmästares hos riksdagen avlönande m. m. skola, i den mån annat ej stadgas här ovan, upphöra att gälla.

Befattningshavare, som senast år 1929 blivit antagen till vaktmästare hos riksdagen, må icke i anledning av förevarande bestämmelser lida minskning i den avlöning, dyrtidstillägg däri inbegripet, han enligt de år 1923 av riksdagen godkända bestämmelserna uppburit under första kvartalet 1929.

Nu nämnd befattningshavare må vid beräkning av ålderstillägg enligt förevarande bestämmelser tillgodoräknas den tid, han före år 1930 innehaft anställning hos riksdagen.

Stockholm 1929. Kungl. Hovboktryckeriet Iduns Tryckeri-A.-B
297085